

Quicksan soortbescherming Pelgrimsche Hoeve, Nuland

COLOFON

Quicksan soortbescherming Pelgrimsche Hoeve, Nuland

OPDRACHTNEMER	idverde Advies Willemsplein 2-4 5211 AK 's-Hertogenbosch T 073 205 11 00 E advies@idverde.nl
OPGESTELD DOOR VRIJGEGEVEN DOOR	Jeffrey Raijmakers Arjan Schoenmakers
OPDRACHTGEVER	Gemeente 's-Hertogenbosch Postbus 12345 5200 GZ 's-Hertogenbosch
PROJECTNUMMER	722210140
STATUS	Definitief
VERSIE	2.0
DATUM	13-04-2021

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFF is niet toegestaan zonder toestemming van BII12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project.

idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van idverde Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart idverde Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. idverde Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Afbakening onderzoek	5
1.3 Leeswijzer	5
2. WERKWIJZE	6
2.1 Quicksan: Bronnenonderzoek	6
2.2 Quicksan: Veldbezoek	6
2.3 Effectenbeoordeling	6
3. PLANGEBIED	7
3.1 Ligging van het plangebied	7
3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied	7
3.3 Beschrijving van de werkzaamheden	10
4. ONDERZOEKSRESULTATEN	11
4.1 Vaatplanten	11
4.2 Grondgebonden zoogdieren	11
4.3 Vleermuizen	12
4.4 Jaarrond beschermde nesten	12
4.5 Overige broedvogels	13
4.6 Vissen	13
4.7 Amfibieën en reptielen	13
4.8 Ongewervelden	14
4.9 Invasieve exoten	14
4.10 Rodelijstsoorten	14
5. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)	15
5.1 Grondgebonden zoogdieren	15
5.2 Vleermuizen	15
5.3 Vogels	15
5.4 Amfibieën	16
6. CONCLUSIE EN ADVIES	17
7. LITERATUURLIJST	19

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente 's-Hertogenbosch heeft de 4e en 5e fase van de woningbouwlocatie Pelgrimsche Hoeve uitgewerkt en is voornemens om daar binnenkort te starten met de bouw van woningen (afbeelding 1). Met behulp van een quickscan soortbescherming wordt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde plant- en diersoorten onderzocht, zodat tijdig maatregelen genomen kunnen worden om vertragingen te voorkomen.

Ruimtelijke ingrepen, zoals realiseren van een woningbouwlocatie, kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingrepen mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Mogelijk is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen werkzaamheden.

Om na te gaan of er mogelijk beschermde soorten in het plangebied aanwezig is, is door idverde Advies een quickscan soortbescherming uitgevoerd. In voorliggend rapport zijn de bevindingen van het bronnenonderzoek en veldwerk opgenomen, alsmede aandachtspunten wat betreft soorten, beschermd door de Wet natuurbescherming in relatie tot voorgestelde ingrepen. In het onderzoek is ook het voorkomen van invasieve soorten en rodelijstsoorten meegenomen.

Afbeelding 1.1 Ligging van het plangebied in Nuland (rood omkaderd) (Bron: Google Maps)

1.2 Afbakening onderzoek

De voorgenomen ontwikkeling wordt enkel getoetst aan het soortbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming. De Wet natuurbescherming (Wnb) beschermt naast soorten, ook natuurgebieden en houtopstanden. Het plangebied ligt op ongeveer 10 km afstand van het Natura 2000-gebied Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek. Dit gebied is beschermd onder het gebiedsbeschermingsdeel van de Wnb. Vanwege de ligging en de aard van de voorgenomen ingrepen, is het mogelijk dat negatieve effecten op instandhoudingsdoelstellingen optreden. Stikstofdepositie is een effect dat op grotere afstand kan optreden. De afstand waarop stikstofdepositie kan optreden is afhankelijk van de type machines die tijdens de ontwikkeling worden gebruikt en het aantal draaiuren van deze machines. Wanneer de omvang en duur van de te nemen maatregelen bekend zijn, zal gekeken moeten worden of een aanvullende stikstofberekening noodzakelijk wordt geacht. Omdat die informatie op dit moment niet voorhanden is worden effecten op Natura 2000-gebieden in deze toetsing niet verder beoordeeld.

Mogelijk kap van bomen vindt plaats binnen de bebouwde kom. Hiermee is het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet aan de orde. 's-Hertogenbosch kent wel een aantal monumentale bomen die zijn vastgelegd op een digitale bomenkaart¹. Deze bomen mogen niet zondermeer gekapt worden. Eventuele monumentale bomen in Nuland staan (nog) niet op genoemde kaart en worden derhalve ook niet beoordeeld in deze quickscan.

Naast de Wet natuurbescherming kan natuur ook onder de planologische gebiedsbescherming vallen: 'Natuur Netwerk Brabant'. Doordat het plangebied hier niet binnen valt kan op voorhand worden aangenomen dat er geen aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden plaatsvindt. Daarom is het onderdeel planologische gebiedsbescherming niet aan de orde.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 3 is de ligging van het plangebied en de voorgenomen ingreep beschreven. In hoofdstuk 4 zijn de onderzoeksresultaten gepresenteerd en in hoofdstuk 5 is voor de aanwezige of niet uit te sluiten soorten een effectenbeoordeling uitgevoerd. In hoofdstuk 6 zijn de conclusie en het advies beschreven. Tot slot is de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

¹ <https://s-hertogenbosch.maps.arcgis.com/apps/View/index.html?appid=3200d5f665874bedac672ca544e7aa12/>

2. Werkwijze

De quickscan betreft een verkenning die bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, is een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en is beoordeeld welke mogelijke (negatieve) effecten voorgenomen ingrepen kunnen hebben op beschermde soorten (effectenanalyse). Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 Quickscan: Bronnenonderzoek

Voor het bronnenonderzoek zijn gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op de kaart uit de NDFF is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. Door het polygoon ruimer in te tekenen dan het plangebied, is de verkregen dataset voldoende groot om te kunnen benutten voor dit onderzoek. Door de gegevens van de laatste 5 jaar op te vragen ontstaat een voldoende actueel beeld van waargenomen soorten in en rondom het plangebied.

De uit de NDFF opgevraagde dataset bestaat in totaal uit 938 'records'. Op basis van de beschikbare gegevens is een eerste inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Aanvullend zijn de Atlas van de Nederlandse zoogdieren en de Atlas van de amfibieën en reptielen van Nederland geraadpleegd.

2.2 Quickscan: Veldbezoek

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Op 22 maart 2021 is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van idverde Advies (Jeffrey Raijmakers) aan het gehele plangebied. De weersomstandigheden waren droog en bewolkt. De temperatuur was 7°C, met een windsnelheid van rond de 2 Bft.

Op het moment dat het veldbezoek wordt uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Zo houden vleermuizen, amfibieën en kleine zoogdieren als egel een winterslaap op een beschutte plaats en veel soorten houden zich overdag goed verscholen. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratieroutes aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld. Tijdens het veldbezoek is specifiek gelet op de functionaliteiten van de bomen en omliggende vegetatie voor grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en broedvogels.

Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en de abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

Tevens is gelet op de aanwezigheid van invasieve plantenexoten zowel binnen als direct grenzend aan het plangebied. Invasieve exoten als japanse duizendknoop en reuzenberenklauw hebben door menselijke activiteiten zich gevestigd in Nederland. Deze soorten kunnen zich snel verspreiden en concurreren hierbij de oorspronkelijke vegetatie weg. Daarnaast kunnen deze soorten voor overlast zorgen bij mensen. De opdrachtgever heeft in veel gevallen de plicht om verdere verspreiding van exoten te voorkomen.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of de voorgenomen werkzaamheden (negatieve) effecten hebben. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven of aanvullend onderzoek, mitigerende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

3. Plangebied

Onderstaand is de ligging van het plangebied en een algemene biotoopbeschrijving beschreven.

3.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied bevindt zich ten oosten van Nuland. Ten westen wordt het begrenst door de oudere bebouwing van Nuland. Ten noorden ligt een nieuwbouwwijk. Ten zuiden wordt het plangebied begrenst door industriegebied 'De Terp'. Tenslotte gaat het plangebied ten oosten over in landbouwgebied (zie afbeelding 1.1). Het plangebied vormt de volgende fase van de nieuwbouwwijk (afbeelding 3.1)

Afbeelding 3.1 Uitwerkingsplan Pelgrimsche Hoeve

3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit verschillende voormalige landbouwkavels. Het betreft onder andere een voormalig (vergrasde) maisakker en een (voormalige) paardenwei, met algemene plantensoorten als paarse dovenetel, duizendblad, gestreepte witbol, kleine klaver, vroegeling en paardenbloem. Aan de oostkant bevindt zich een meer verruigde grasland met algemene plantensoorten als boerenwormkruid, ridderzuring, late guldenroede en jacobskruiskuid. Aan de Akkerpoele ligt een overstortvijver met flauwe oevers. Aan de rand staan riet en pitrus. In het westen van het plangebied liggen zandheuvelds en is een gedeelte van het gebied met zand opgehoogd. Midden in het open veld staat een solitaire vlier met aan de stam een houtstapel. Aan het oostelijk deel van de Industriestraat staat een rij populieren. Aan de Schotsheuvel staat een rij Amerikaanse eiken.

Afbeelding 3.2 Impressie van het plangebied, met solitaire vlier.

Afbeelding 3.3 De overstortijver met op de achtergrond industriegebied 'De Terp'.

Afbeelding 3.4 Verruigde akker met oa late guldenroede. Op de achtergrond een rij populieren.

Afbeelding 3.5 Opgehoogd deel van het plangebied

Afbeelding 3.6 Takkenhoop aan de oostzijde van het plangebied.

Afbeelding 3.7 Tuinafval aan de rand van de oudere wijk, in de zuidwesthoek van het plangebied

3.3 Beschrijving van de werkzaamheden

In het plangebied wordt het volgende deel van de nieuwbouwwijk Pelgrimsche Hoeve gerealiseerd (afbeelding 3.1).

4. Onderzoeksresultaten

De basis voor de toetsing wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedssfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

4.1 Vaatplanten

Uit de gegevens van de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten in of direct grenzend aan het plangebied waargenomen.

De aanwezige groenstructuren en grasvelden zijn en worden, door vroeger gebruik als akkerland en huidig gebruik als bouwlocatie, intensief gebruikt. Er zijn geen ongestoorde en geschikte groeilocaties aanwezig, die voor beschermde vaatplanten het geschikte groeibiotoop kunnen vormen. Beschermde vaatplanten worden binnen het plangebied niet verwacht.

Voorkomen beschermde vaatplanten:

- Beschermde vaatplanten zijn uitgesloten binnen het plangebied.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

In de NDFF zijn in het zoekgebied waarnemingen bekend van algemene grondgebonden zoogdieren, als bosmuis, egel, haas, vos. Van de kleine marterachtigen is de wezel in het zoekgebied waargenomen. Alle meldingen bevinden zich buiten het plangebied. Uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren blijkt dat naast de wezel ook andere kleine marterachtigen als bunzing en hermelijn in de buurt voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen en exemplaren van (kleine) marterachtigen aangetroffen in het plangebied.

In het plangebied liggen enkele takkenhopen, die mogelijk geschikt zijn als verblijfplaats van kleine marterachtigen. Echter, kleine marterachtigen hebben een voorkeur voor kleinschalig (cultuur)landschap, waar voldoende dekking aanwezig is. Leefgebieden zijn en worden verbonden door lijnvormige landschapselementen, waarbij de vegetatie tot aan de grond reikt. Hieraan voldoet het plangebied niet. Het voorkomen van kleine marterachtigen als bunzing, wezel en hermelijn kan in het plangebied worden uitgesloten.

Het plangebied kan fungeren als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren, als egel, mol en verschillende muizensoorten. Hierdoor kan het voorkomen van deze algemeen voorkomende zoogdieren in het plangebied niet worden uitgesloten.

Voorkomen grondgebonden zoogdieren:

- Voorkomen (kleine) marterachtigen (wezel, steenmarter, hermelijn, bunzing), in het plangebied en de invloedssfeer ervan kan worden uitgesloten.
- Het plangebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (egel, mol en verschillende muissoorten).

4.3 Vleermuizen

In de NDFF zijn meldingen bekend van de gewone grootvleermuis en de gewone, kleine of ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus spec.*) binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied.

Onderstaand is per gebruiksfunctie (foerageergebied en vliegroute en verblijfplaatsen) beschreven wat de bevindingen op basis van het veldbezoek zijn.

Foerageergebied en vliegroute

Rondom het plangebied bevinden zich (groen)structuren in de vorm van bomenlanen, die kunnen fungeren als vliegroute voor vleermuizen. Het betreft de bomenrij aan de Industriestraat (afbeelding 3.4) en aan de Schotsheuvel (afbeelding 3.6). Het oostelijk gedeelte van het plangebied grenst aan beide bomenrijen en kent een ruigere begroeiing en de wateroverstort. Ook bevindt zich hier, op de hoek van de Industriestraat en Schotsheuvel, bebouwing omringt door laanbegroeiing, waar zich vleermuizen kunnen bevinden. Het oostelijk gedeelte van het plangebied kan daarmee fungeren als foerageergebied.

Verblijfplaatsen (zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen)

In het plangebied staan geen gebouwen. Aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen is daarmee uitgesloten.

De ruige dwergvleermuis is een boombewonende soort. In de in het plangebied aanwezige bomen zijn geen holtes of loszittende bast aangetroffen tijdens het veldbezoek. Verblijfplaatsen van vleermuizen in bomen zijn uitgesloten.

Voorkomen vleermuizen:

- De bomenrijen kunnen fungeren als vliegroutes voor vleermuizen.
- Het plangebied en de omgeving rondom het plangebied kunnen fungeren als foerageergebied voor vleermuizen.
- De bomen in het plangebied dienen niet als verblijfplaatsen van vleermuizen.

4.4 Jaarrond beschermde nesten

In (de omgeving van) het plangebied zijn meldingen bekend van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4 Wnb). Het gaat hierbij om de steenuil, gierzwaluw, huismus, roek, grote gele kwikstaart, kerkuil, ooievaar, slechtvalk, buizerd, havik en sperwer.

Ook zijn in (de omgeving van) het plangebied meldingen bekend van de soorten blauwe reiger, boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, boomkruiper, bosuil, ekster, groene specht, grote bonte specht, koolmees, pimpelmees, spreeuw, tapuit, torenvalk, zwarte kraai en zwarte mees. Dit zijn soorten uit de categorie 5 Wnb, waarvan de nesten buiten het broedseizoen niet beschermd zijn, tenzij er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

Van de voorgenoemde categorie 1 t/m 4 soorten zijn tijdens het veldbezoek twee in gebruik zijnde nesten van de roek aangetroffen in een boom op de hoek van de Industriestraat en Handelsstraat. Deze roeken behoren tot de kolonie die zich in het bosje aan de Schotsstraat bevindt. Verschillende roeken zijn foeragerend waargenomen in de (voormalige) paardenwei in het plangebied. In onderstaande afbeelding is aangegeven waar de roekenkolonie en de twee nesten zich bevinden (afbeelding 4.1).

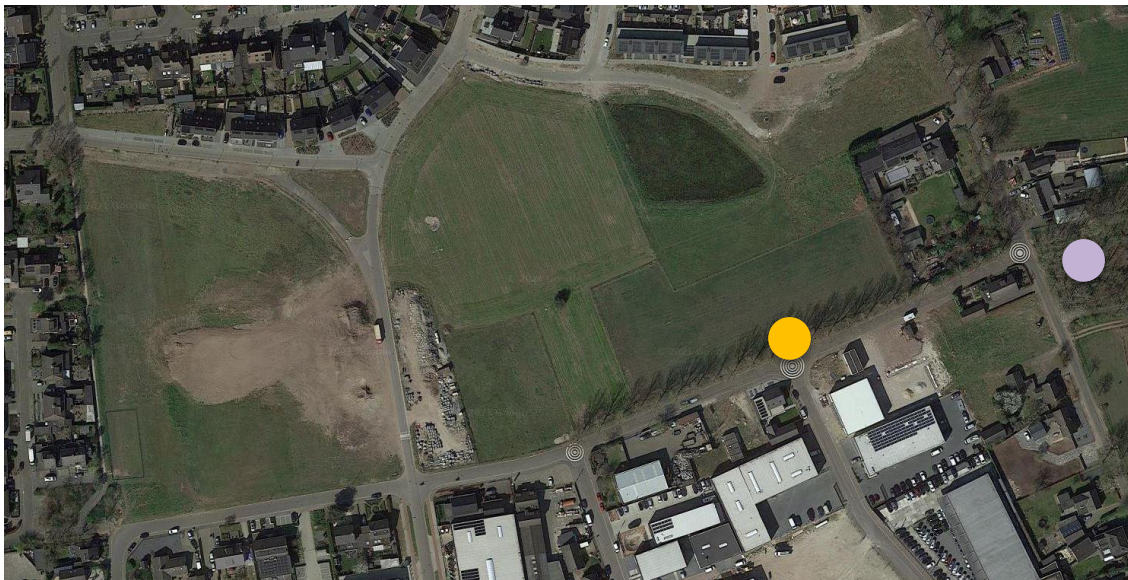
Andere nesten in de bomen in het plangebied zijn niet aangetroffen. Nesten van gebouwbewonende vogels zijn niet aanwezig in het plangebied, vanwege afwezigheid van bebouwing.

Overige jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek is van de categorie 5 broedvogels de ekster en pimpelmees aangetroffen. Soorten als pimpelmees, koolmees en spreeuw broeden onder andere in holten in muren, gaten en kieren en onder dakpannen van gebouwen. Ook hiervoor geldt dat deze nesten niet voorkomen in verband met afwezigheid van bebouwing in het plangebied. De ekster, boomkruiper, groene specht, zwarte mees maken gebruik van bomen om nesten te bouwen. Hiervan zijn geen nesten aangetroffen tijdens het veldbezoek, maar kunnen niet uitgesloten worden.

Voorkomen vogels met jaarrond beschermde nesten:

- Met de roek komt een soort voor met jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) in het plangebied;
- In de bomen in het plangebied kunnen broedplaatsen voorkomen van soorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Afbeelding 4.1 Locaties van de roekenkolonie (paars, buiten plangebied) en de twee roekennesten (oranje, binnen plangebied)

4.5 Overige broedvogels

In de gegevens uit de NDFF zijn meldingen van algemene vogels bekend uit het zoekgebied. Het gaat hierbij om soorten als de zwartkop, winterkoning, wilde eend, vink, tijtjaf en roodborst.

Tijdens het veldbezoek zijn waarnemingen gedaan van de vink, winterkoning en witte kwikstaart. In het plangebied zelf zijn geen dichte struikgewas, bosjes of hollen in bomen aanwezig. Het gebied is ongeschikt als broedgebied voor struweel- en boombroeders. Wel kunnen deze broeders voorkomen in de invloedssfeer van de werkzaamheden, in het struweel aan de Molensteeg en in de groen van Schotsheuvel 17.

Voorkomen overige broedvogels:

- Het plangebied is ongeschikt als broedbiotoop voor struweel- en boombroeders.
- Binnen de invloedssfeer van het plangebied kunnen algemene broedvogels voorkomen.

4.6 Vissen

In de NDFF database is een melding bekend van de grote modderkruiper. Het water binnen het plangebied, de wateroverstort, biedt voor beschermde vissen niet het geschikte leefgebied, vanwege het ontbreken van rijke plantenbegroeiing, begroeide oevers en boomwortels (afbeelding 3.3).

Voorkomen vissen:

- Beschermde vissoorten worden vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten in het plangebied.

4.7 Amfibieën en reptielen

In de NDFF is een melding bekend van de kamsalamander, buiten het plangebied. Van algemeen voorkomende amfibieën zijn uit de NDFF de bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander bekend rondom het plangebied. Van reptielen zijn uit de NDFF geen meldingen bekend.

Het voortplantingsbiotoop van de kamsalamander bestaat voornamelijk uit matig voedselrijke tot voedselrijke, stilstaande wateren met een goed ontwikkelde onderwatervegetatie. Veel van deze wateren bevinden zich nabij beken of rivieren. De poel mag niet geheel beschaduwde zijn en moet permanent water bevatten. De overstortvijver bevat geen goed ontwikkelde onderwatervegetatie en valt zeer vermoedelijk droog in de zomer. Het voorkomen van de kamsalamander in het plangebied kan uitgesloten worden.

Algemene soorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander stellen veel minder kritische eisen aan het voortplantingswater. Hierdoor is het voorkomen van algemeen voorkomende amfibieënsoorten in het plangebied niet uit te sluiten.

Voorkomen amfibieën en reptielen:

- Het voorkomen van de kamsalamander is uitgesloten binnen het plangebied.
- Voorkomen van algemeen voorkomende amfibieënsoorten in het plangebied kunnen niet worden uitgesloten.

4.8 Ongewervelden

In de NDFF database zijn géén meldingen bekend van beschermde ongewervelden, zoals vlinder- en libellensoorten. Het plangebied bestaat uit voormalige landbouwpercelen. Kruidenrijk grasland of goed ontwikkelde zoom- en ruigtevegetaties ontbreken, waardoor het plangebied voor in Nederland voorkomende beschermde ongewervelden niet het geschikte biotoop biedt.

Voorkomen ongewervelden:

- Beschermde voorkomende ongewervelden worden vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten in het plangebied.

4.9 Invasieve exoten

Uit de gegevens van de NDFF zijn waarnemingen binnen het aangegeven zoekgebied bekend van de invasieve exoten reuzenberenklauw en nijlgans, maar niet binnen het plangebied zelf.

Reuzenberenklauw groeit op zonnige tot licht beschaduwde plaatsen op vochtige en voedselrijke grond in (spoor)bermen, op dijken, geluidswallen, braakliggende grond, waterkanten en in loofbossen, bosranden en struwelen. In het plangebied zijn dergelijke geschikte plekken aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn reuzenberenklauw, Japanse duizendknoop of andere invasieve uitheemse vaatplanten niet waargenomen.

Nijlganzen foerageren op graslanden waar ze gras en kruiden eten; ook eten ze oogstresten op bouwland, met name mais. Mogelijk dat ze incidenteel in het plangebied voorkomen.

Voorkomen invasieve exoten:

- Het voorkomen van invasieve exoten binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.

4.10 Rodelijstsoorten

De volgende rodelijstsoorten zijn in de omgeving van het plangebied waargenomen:

Amfibieën	<i>Knoflookpad, Kamsalamander</i>
Insecten	<i>Limnephilus, bruin blauwtje, oranje zandoogje, kleine parelmoervlinder, Grote koekoekshommel</i>
Vissen	<i>Grote modderkruiper</i>
Vogels	<i>Tapuit, Kwak, Huismus, Boerenzwaluw, Zwarte Mees, Gele Kwikstaart, Graspieper, Keep, Kneu, Kramsvogel, Spotvogel, Veldleeuwerik, Wilde Zwaan, Steenuil, Torenvalk, Grote Lijster, Nachtegaal</i>

Tijdens het veldonderzoek zijn geen van genoemde rodelijstsoorten waargenomen.

5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming (WNB)

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van vaatplanten, reptielen, vissen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen niet aan de orde en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Voor de algemene grondgebonden zoogdieren die voor kunnen komen in en rondom het plangebied geldt in de provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden wanneer verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden. Wel geldt voor deze soorten een wettelijke zorgplicht. Indien dergelijke soorten worden waargenomen tijdens de werkzaamheden dienen deze de mogelijkheid te krijgen om te kunnen vluchten buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 Vleermuizen

Op dit moment is nog niet duidelijk of de bomenrijen aan de rand van het plangebied gekapt worden. De grote populieren aan de Industriestaat vormen een goed ontwikkelde lijnstructuur. Samen met de bomen langs de Zandstraat en Rijksweg vormen zij de enige verbinding uit het dorp naar het oosten. Bij kap van de bomenrijen gaat een potentieel essentiële vliegroute voor vleermuizen verloren. Bij kap is nader onderzoek naar gebruik van de bomenrijen als vliegroute voor vleermuizen nodig.

5.3 Vogels

Jaarrond beschermde nesten, categorie 1 t/m 4.

Bij het onderzoek in het veld zijn nesten van de roek geconstateerd in de bomenrij langs de Industriestraat. De roek broedt elk broedseizoen op dezelfde plaats en zijn daarin zeer honkvast. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. De roek is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming. Indien de bomen gekapt worden betekent dit verlies van jaarrond beschermde nestplaatsen. De bouwwerkzaamheden kunnen daarnaast voor verstoring van deze broedende roeken zorgen. Geadviseerd wordt om de bomen langs de Industriestraat niet te kappen en om nabij de aanwezige nesten buiten de kwetsbare periode van voortplanting te werken, namelijk van augustus t/m januari. Is dit niet mogelijk, dan moeten maatregelen genomen worden om de gunstige staat van instandhouding van de roekenkolonie te garanderen en zal het verkrijgen van een ontheffing nodig zijn. Het plangebied is daarnaast onderdeel van het foerageergebied. Er zal nader onderzoek gedaan moeten worden in hoeverre het hier essentieel foerageergebied betreft voor de roek.

Jaarrond beschermde nesten, categorie 5.

Tijdens het veldbezoek is geconstateerd dat het plangebied geschikt is als verblijfplaats voor soorten met jaarrond beschermde nesten, categorie 5. Deze nesten zijn jaarrond beschermd als er ecologisch zwaarwegende redenen voor zijn. De soorten met jaarrond beschermde nesten, categorie 5 die kunnen voorkomen in het plangebied en in bomen broeden, zoals pimpelmees en ekster hebben in de omgeving voldoende mogelijkheden om een nest te maken. Er zijn dus geen ecologisch zwaarwegende redenen om deze nesten te beschermen. Uiteraard zijn de nesten wel beschermd als ze in gebruik zijn.

Overige broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van vogels zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn.

Geadviseerd wordt om versturende werkzaamheden (veel geluid en trillingen) buiten het broedseizoen (broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart- 15 augustus) uit te voeren of te starten. Zo wordt voorkomen

dat broedvogels al aanwezig zijn binnen het plangebied en dan opeens verstoord worden. Door de werkzaamheden zouden aanwezige nesten vernield of ernstig verstoord kunnen worden en dit zorgt voor overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

Mocht het niet mogelijk zijn om deze werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of te starten, dan dient men er zeker van te zijn dat er binnen het plangebied geen broedvogels aanwezig zijn. In overleg met een ecoloog kan bepaald worden of er mogelijk een aanvullende check nodig is. Indien broedvogels worden aangetroffen binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden, dan dient er altijd contact te worden opgenomen met een ecoloog om te bespreken of werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd.

5.4 Amfibieën

Voor de algemeen voorkomende amfibiesoorten als bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander die voor kunnen komen in en rondom het plangebied geldt in de provincie Noord-Brabant een algemene vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden wanneer verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden. Wel geldt voor deze soorten een wettelijke zorgplicht. Indien dergelijke soorten worden waargenomen tijdens de werkzaamheden dienen deze de mogelijkheid te krijgen om te kunnen vluchten buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

Voor de mogelijk aanwezige amfibieën geldt dat het beste gewerkt kan worden aan de overstort buiten de periode van de voortplanting (half maart - augustus). Is dit niet mogelijk, werk hierbij dan vanuit het westen in oostelijke richting, zodat de eventueel aanwezige amfibieën de mogelijkheid hebben te vluchten naar landelijk gebied.

6. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk is de conclusie en het advies opgenomen. Aangegeven is of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, wordt dit aangegeven.

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Voor de soortgroepen beschermde vaatplanten, reptielen, vissen en ongewervelden zijn negatieve effecten uitgesloten.

Voor vleermuizen, grondgebonden zoogdieren, overige broedvogels en amfibieën kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden. Voor deze soortgroepen moeten voorzorgsmaatregelen of vervolgstappen worden genomen.

Tabel 6.1 Samenvatting van effecten, mogelijke vervolgstappen en voorgestelde maatregelen per soortgroep en beschermingsniveau.

Soort(groep)	Ingrep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing nodig?	Voorwaarden en/of maatregelen
Soortbescherming				
<i>Vleermuizen</i>	Mogelijk, bij kap laanbeplanting	Ja, bij kap laanbeplanting	mogelijk	Nader onderzoek naar vliegroute bij kap laanbeplanting
<i>Broedvogel (cat. 1 t/m 4)</i>	ja, indien in de broedperiode werkzaamheden worden uitgevoerd	Ja, foerageergebied Roek	mogelijk, bij verstoring of verlies van nesten	Nader onderzoek foerageergebied. Opstellen ecologisch werkprotocol bij effect op nesten
<i>Broedvogels (cat. 5)</i>	ja, indien in de broedperiode werkzaamheden worden uitgevoerd	nee	nee	Rekening houden met broedseizoen, zie verder onder mitigerende maatregelen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	mogelijk	nee	nee	Rekening houden met zorgplicht
<i>Amfibieën</i>	mogelijk	nee	nee	Rekening houden met zorgplicht

Vervolgstappen

Nader onderzoek roek

Tijdens de broedperiode moet vastgesteld worden waar het functioneel leefgebied van de roek zich bevindt. Hiertoe worden twee gerichte veldbezoeken uitgevoerd in de periode waarin zoveel mogelijk nesten bezet zijn (half maart – half mei). Tussen de tellingen moet bij voorkeur minimaal 10 dagen zitten. Als blijkt dat het plangebied deel uitmaakt van het essentieel leefgebied, dan zal er een ontheffing aangevraagd moeten worden voor het bebouwen van dit foerageergebied.

Opstellen ecologisch werkprotocol Roek

Bij verwacht effect op de roekennesten door verstoring van werkzaamheden en/of bomenkap dient een ecologische werkprotocol opgesteld te worden. In dit ecologisch werkprotocol worden maatregelen beschreven die schade aan kwetsbare natuurwaarden voorkomen of mitigeren.

De roeken langs Industriestraat komen uit de nabije kolonie. Wanneer de bomen langs de straat blijven staan, dan is de kans groot dat kolonie gaat uitbreiden langs deze straat. Uit ervaring weten wij dat Roeken nabij bebouwing spanningen opleveren met het woongenot van bewoners, vanwege geluidsoverlast en vogelpoep. Wij zien in het ontwerp dat er een brede groenstrook langs de Industriestraat komt (afbeelding 3.1), waardoor er mogelijk geen sprake is van een toekomstig conflict. Wij adviseren u echter wel om dit als

potentieel conflict te erkennen binnen het planproces en met een roekendeskundige/ecoloog te kijken naar de mogelijkheden en randvoorwaarden binnen het definitieve ontwerp.

Aanvullend vleermuisonderzoek naar vliegroutes

Bij kap van de bomenrij aan de Industriestraat of Schotsheuvel kan niet worden uitgesloten dat de bomenrij ongeschikt wordt als vliegroute van vleermuizen. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk wanneer er bomenrij of -rijen worden gekapt, om de functionaliteit van de bomen in het plangebied voor vleermuizen vast te stellen.

Onderzoekvoorwaarden:

- Onderzoek tussen 15 april - 15 oktober
- Minimaal 2 maal 2 uur, waarvan 1x in de kraamperiode (15 mei – 15 juni)
- Periode tussen de twee veldbezoeken tenminste 8 weken

Gebruik bouwverlichting

Voergerende vleermuizen kunnen tijdens de werkzaamheden verstoord worden, wanneer er gebruik gemaakt wordt van bouwverlichting. Indien dit het geval is, moet voorkomen worden dat het licht op de omliggende bomen schijnt.

Buiten broedseizoen werken

Uit de effectbeoordeling van de soortenbescherming blijkt dat aanvullende specifieke beschermende maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

- De kwetsbare periode van de roek is de voortplantingsperiode, die loopt van februari t/m juli. Werkzaamheden die verstorend werken, zoals heien, dienen buiten deze periode plaats te vinden om verstoring van broedende roken te voorkomen.
- Indien de werkzaamheden tijdens de globale broedperiode (maart - medio augustus) uitgevoerd gaan worden, controleer dan op aanwezigheid van nesten van algemene broedvogels in de bomen die grenzen aan de werkzaamheden. Indien broedende vogels voorafgaand of tijdens de uitvoering van de werkzaamheden worden waargenomen in en in de directe omgeving van het plangebied, schakel dan een ecoloog in om aan te geven op welke wijze de werkzaamheden voortgezet kunnen worden. Alleen op deze wijze kan voorkomen worden dat de uitvoering, door aanwezige broedgevallen, (tijdelijk) stilgelegd moeten worden, en pas hervat kan worden nadat het nest niet langer in gebruik is. Er is geen ontheffing mogelijk voor het opzettelijk verstoren van in gebruik zijnde nestplaatsen.

Demping overstort

Voor de mogelijk aanwezige amfibieën geldt dat het beste gewerkt kan worden aan de overstort buiten de periode van de voortplanting en larvenfase (half maart - augustus). Is dit niet mogelijk, werk hierbij dan langzaam vanuit het westen in oostelijke richting, zodat de eventueel aanwezige amfibieën de mogelijkheid hebben te vluchten naar landelijk gebied. Het gebied ten oosten van de overstort dient daarbij vrij te zijn van werkmachines of ingerichte werklocaties. In overleg met een ecoloog kunnen eventueel (nog) aanwezige amfibieën, eieren en/of larven uit het water worden weggevangen en verplaatst buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.

Zorgplicht

Te allen tijde geldt voor alle soortgroepen de algemene zorgplicht. Het is van belang dat iedereen bij de uitvoering van de werkzaamheden zich hiervan bewust is. Geadviseerd wordt om activiteiten die nadelig zijn voor in het wild levende dieren en planten (ongeacht bescherming), in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen te nemen om onnodige schade aan deze soorten te voorkomen. Bij het aantreffen van diersoorten moeten deze de kans worden gegeven om de werkzaamheden te ontvluchten.

7. Literatuurlijst

NDFF-database. (2020). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>. Retrieved: 26-03-2021.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center.

Creemers, R., Delft, J. (2009) De amfibieën en reptielen van Nederland. Nederlandse Fauna deel 9. Naturalis Biodiversity Center.

Kennisdocument Roek, versie 1.0. BIJ12 juli 2017